

Janez Rožencvet:

Kraljevska kri

Nobeden od kraljevskih staršev pa ni doslej pomislil, da pade senca grehov davnih prednikov lahko tudi kdaj na srečo poznih vnukov.

(Konec V. poglavja.)

VI.

Srečen je oče, ki lahko sinu izpolnjuje želje, in kdo je v deželi mo-

In tedaj občuti celo kraljevski oče, kar občuti sleherni očka v trenutkih, ko nima moči, da bi za srečo otroka storil to, kar bi rad. Takrat tudi kralj ni več mogočni gospod, ampak le nesrečen očka. In nesrečen je bil kralj Ljudomil, ki je noč in dan premišljal sporočila svojih zaupnikov ter ugibal, kaj naj ukrene, da bo hiši v čast in sinu v srečo,

gočnejši očka od kralja? Zato ves svet po pravici blagruje kraljevske očete in otroke, ki jim je dano marsikaj, česar drugi ljudje niso nikoli deležni.

Toda sam kralj mora marsikdaj spoznati, da je usoda močnejša od njega,

pa se nikakor ni mogel nič pravega domisliti.

V takih primerih se človek poloti opravkov, ki nimajo na videz nič zveze s stvarjo, katera ga teži, ki mu pa drugače morda ne bi na um prišli. In tako

se je kralj Ljudomil neki dan odločil, da pregleda spet svojo zakladnico.

Odpri! so mu jo in kralj je jemal v roke dragocenosti, ki so jih v stoletjih zbrali njegovi predniki. Skoro pri sleherni se je spomnil zgodbe, ki se je stvari držala; zdaj veličastne ali vesele, zdaj krvavo zmagoslavne ali žalostne, zdaj čudne in skrivnostne, kakor je bila čudna in skrivnostna dežela, iz katere je stvar prišla. V zakladnici so bile kro-
ne, ki si jih je njegova rodovina pridobila, krone, diademi in blesteči se nakiti, ki so jih za doto k hiši prinesle kraljične iz bližnjih in daljnih dvorov, bogata darila raznih vladarjev, doma-
čih in tujih velikašev, mest in dežel, v raznih vojnah uplenjeni, z dragulji posuti meči, žezla, vojvodske palice, umetno izdelane skrinjice, zlato in srebrno posodje najrazličnejšega dela ter sto in sto stvari, ki se same od sebe zbi-
rajo tam, kjer že stoletja žari kraljevski sijaj; stvari, znamenite po umetnem delu ali častitljive po starosti in zgo-
dovini, skoro sleherna pa dragocena po vrednosti žlahtne snovi.

In kralju Ljudomilu je v zakladnici prišla pod roke tudi drobna srebrna škatlica s čudodelnim indijskim prsta-
nom in listkom kraljeviča Mirka.

Kakor sleherni kralj je tudi kralj Lju-
domil poznal zgodovino in zlasti zgo-
vino lastne rodovine. Zato se je pri prič
zamislil v čase, ki so ta prstan prinesli
v hišo. Nataknil si ga je ter občudoval
delo indijskega zlatarja. Ali to pot so
ga čudno pretresle besede davno umr-
lega kraljeviča Mirka: »Bog se usmili
nas vseh, ki nas čaka še hudo gorje!«

Da bi se iznebil težkih misli, je kralj
nehal pregledovati zakladnico ter odšel
na vrt. Nevede je pri tem prstan na roki
obdržal, prehodil vrt ter stopil v gozd,
ki se je držal vrta. Gozd je bil velik,
vendar pa zagrajen in zastražen, da se
je kralj v njem sprehajal varno kakor
v svojih dvoranh.

Zamišljen je kralj stopal po poti, a
krvava zgodovina davnih dni se je tako
živo vrtela pred njegovimi očmi, da je
zagledal tla okrog sebe s krvjo oškrop-
ljena. Toda to niso bile krvave kaplje,
temveč jagode, ki so se rdeče svetile
med zelenjem.

In kralj je premišljal:

Čudno, da se je iz ene nesreče poro-
dilo toliko brezumnega sovraštva in
gorja, ki je zadelo čisto nedolžne ljudi.
Naj je bil nesrečni kraljevič Zorko kaj
kriv ali nič, njega je zajela smrt, ki ne

pusti nikogar več nazaj v življenje. Meč
je pokončal silnega sultana Bajazida, ki
je pretil potoke krvi, usoda se je ma-
ščevala nad njegovim rodom in nje-
govim edinim detetom, nesrečno saracen-
sko kraljično Zinajido. Meč je pokončal
junaškega kralja Veljka in njegovega
sina Boleslava, meč je pokončal mojega
slavnega prednika Črtomira, njegovega
sina Mirka in moške sorodnike obeh ro-
dovin. Vse grehe, ki so jih ti storili, so
morali z lastno krvjo plačati. Tako je
zahtevala pravična usoda.

A čemu sta se še naprej sovražila in
vojskovala ter gnala v novo nesrečo pre-
bivalce obeh dežel edina preživela
bratranca, ki nista bila stare nesreče
prav nič kriva? Čemu so do dni mojega
očeta tako delali vsi njuni nasledniki
na prestolu? In čemu še zdaj staro so-
vraštvo spravlja v nevarnost mojo de-
želo in srečo mojega edinega sina? Res,
Bog se usmili nas vseh, ki nas čaka še
hudo gorje, če ne bomo jeli drugače
misliti!

»O, lepi, zlati kralj, Daj, da ti sirota
ciganska prerokuje veliko srečo!« — se
je ta hip pred kraljem Ljudomilom ogle-
sila ciganka, ki se je bila navzlic ograj-
am in stražam vtihotapila v njegov
gozd.

Preden se je kralj zavedel, se je ve-
deževalka že po ciganski navadi polastila
njegove roke. Pri tem je kralj spet za-
gledal indijski prstan ter še ves v prejš-
njih mislih odvrnil:

»Kako mi boš prerokovala srečo, ko
imam na roki prstan, ki je nekdanj mo-
jim prednikom toliko gorja prinesel!«

Ali ciganka, ki prerokuje vsem lju-
dem samo srečo, je brž dejala: O, lepi
moj zlati kralj, na tvoji dlani vidim za-
pisano vso srečo tega sveta, in prstan,
ki je prinesel tvojim prednikom gorje,
bo v posebno srečo tvojemu sinu!«

Kralj se je nasmehnil, podaril ciganki
cekin in ji dobrovoljno velel, naj se
hitro spravi proč, da je straža ne zaloti.
Potem se je obrnil in krenil nazaj v gozd.
Ko je stopil iz gozda na vrt, je srečal
kraljeviča Boleslava, ki je bil namenjen
v gozd. Kralj Ljudomil se je spomnil
cigankinih besed ter dejal kraljeviču:
»Sinko, tu ti dam prstan in želim, da bi
ti prinesel posebno srečo!«

Več ga ni maral motiti, ker je vedel,
kako mu je pri srcu.

Ribica in neumnež

(Ruska pravljica)

Nekoč so živeli trije bratje, dva sta bila pametna, tretji pa neumen. Pametna dva sta se namenila na semenj in sta naročila neumnemu:

»Poslušaj, kaj ti praviva: Vse, kar ti bosta naročili najini ženi, moraš lepo storiti in jima biti pokoren, kakor pravi materi. Zato ti hočeva kupiti rdeče čevlje, rdečo suknjo in rdečo srajco.«

Neumni jima odgovori:

»Že prav, v vsem jima bom pokoren.«

Nato sta brata odšla na semenj, neumni pa je šel na peč ležat. Bratovi ženi pa mu rečeta:

»Kakšna šema si ti? Ali ti nista brata ukazala, da moraš naju poslušati, in sta ti obljubila zato lepo darilo! Ti pa ležiš na peči in nič ne delaš! Pojdi vsaj po vodo!«

Tisti, ki je bil neumen, vzame vedro in gre po vodo. Zajame globoko, glej, pa ujame ščuko v vedro. In pravi:

»Hvala Bogu, ščuko, ki sem jo ujel, hočem skuhati in sam pojesti, bratovi-ma ženama pa ne dam nič, ker jih ne morem trpeti.«

Kar se oglasi ščuka in mu reče s človeškim glasom:

»Neumnež, spusti me zopet v vodo! Nikar me ne pojej, to ti bo v srečo!«

Neumni ji reče:

»Kakšna sreča bo to?«

»Poslušaj! Kar boš rekel, to se bo zgodilo. Reci: Na ribičin ukaz in kar hočem jaz! Vedro, teci samo domov zvesto in se postavi na svoje mesto!«

Komaj neumni to izgovori, steče vedro proti domu in se postavi na svoje mesto, v kuhinjo pred pokrov.

Ko bratovi ženi to vidita, se silno začudita. Kar v zrak jih je vrglo, in rečeta:

»Kaj pa je to, ali je to napravil neumnež? O, to mora biti poseben prebrisanec, da je vedro kar samo priteklo domov.«

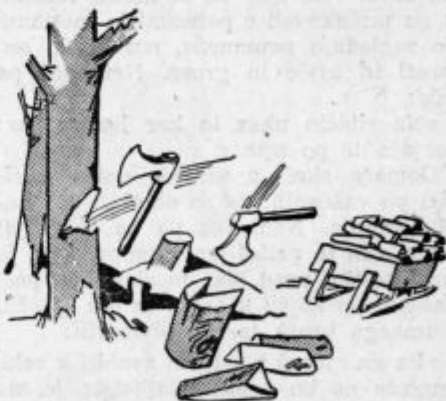
Neumnež pride domov in gre zopet na peč ležat. Bratovi ženi pa godrnjata nad njim:

»Kaj se to pravi, neumnež! Zakaj ležiš na peči, v kuhinji pa ni nobenega polena! Pojdi vendar v les po drva!«

Neumnež vzame dve sekiri, sede na sani pa ne vpreže nič konj, temveč samo zakliče:

»Na ribičin ukaz in kar hočem jaz: Sani, peljite me v les!«

Sani poskočijo neutegoma in tečejo urno kot bi jih kdo priganjal, po cesti naprej. Sani teko skozi vas in povozijo več ljudi, ki so prišli gledat. Bila je zmešnjava, da nikoli tega, ko je vse kričalo:

»Primate ga, primite ga!«

Ali nihče ga ni mogel obdržati.

Neumnež se pelje v gozd, tam stopi s sani, sede na štor in ukaže:

»Na ribičin ukaz in kar hočem jaz: Sekira, ti sekaj drevesa, in ti, druga sekira, jih razkolji v polena!«

Pa začneta delati sekiri sami od sebe, da je bilo veselje. Prva je podirala velike hraste in mogočne bukve, druga pa jih je cepila v polena, in polena so se sama od sebe nakladala na sani. Potem ukaže neumnež: »Sekira, odsekaj mi gorjačo!«

Prva sekira mu odseka gorjačo, ki prileti sama od sebe k njemu v sani, in neumnež se odpelje domov; pelje se zopet skozi vas, kjer so se zbrali vaščani in ga pričakovali s palicami in metlami. Ko zagledajo neumneža, mu gredo nasproti in kriče in groze. Neumnež pa reče:

»Na ribičin ukaz in kar hočem jaz: Gorjača le po njih!«

Gorjača skoči s sani in začne udrihati po vaščanih, da so obležali kot kopice snopja. Neumnež pa se je peljal mimo njih in prišel lepo domov, kjer je zložil polena pred hišo in zlezal na peč. Vaščani pa so šli k carju in mu zatožili neumnega brata ter še postavili:

»Pa ga moraš z zvijačo zvabiti k sebi, drugače ne bo prišel. Najboljše je, da mu obljubiš rdečo čevlje, rdečo srajco in rdečo suknjo.«

Carjevi biriči so torej šli k neumnemu in so mu rekli:

»Pojdi k carju, da ti bo dal rdeče čevlje, rdečo suknjo in rdečo srajco.«

Neumni jih poslušajo in reče, ne da bi zlezal s peči:

»Na ribičin ukaz in kar hočem jaz: Peč, pelji me k carju!«

In kakor je ležal, je ostal na peči, ki se je vzdignila, se odmajala skozi duri, potem pa zletela z vetrom po cesti naprej. Tako je prišel neumni k carju, ki ga je hotel ostro kaznovati, ker mu je skoraj pobil toliko podanikov.

»Zakaj si mi to storil,« je zagrmel nad njim.

»Ali ne veš, da imam samo jaz pravico kaznovati svoje ljudi?«

»Saj mi je ribica ukazala,« je dejal neumni.

Pa naj te ribica reši, kadar boš visel na visokih dvorih, ha ha!«

In car je ukazal, naj ga nemudoma peljejo na morišče, ali takrat pade carjeva hči pred očeta na kolena in prosi za njegovo življenje. Zelo ji je namreč neumni ugajal, ker je bil hraber in je ribico višje cenil od vsega na svetu.

»Izpusti ga, oče, nedolžen je! Le to je storil, kar mu je ukazala ribica.«

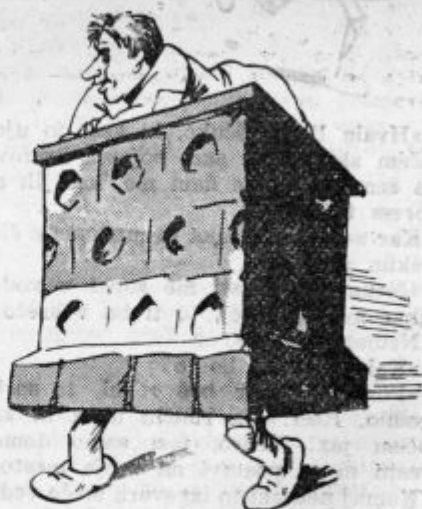
In car se ga v resnici usmili.

»Naj ti bo odpuščeno, ali glej, da ne boš pobijal mojih podanikov!«

Caričina pa si misli: Kakšen krasen junak je to! Gotovo mu ni v vsej državi enakega! In poprosi carja:

»Oče, daj mi ga za moža!«

Car se je silno razsrdil in ju je dal v naglici in skrivaj poročiti. Potem je pa ukazal, naj ju skupaj denejo v sod, ga s smolo zalijejo in spuste v morje.

Kot je velel, tako se je zgodilo. Dolgo časa je plaval sod po morju, dokler ni carična rekla neumnežu:

»Reci vendar, naj naju vrže na kopno!«

In neumni reče:

»Na ribičin ukaz in kar hočem jaz! Morje, vrzi sod na suho in ga razbij!«

Morje vrže sod na obalo, sod se razbije, in ona dva sta odšla po poti proti mestu. Carjeva hči pa zaprosi neumneža, naj jima postavi kočico.

Neumni pravi:

»Na ribičin ukaz in kar hočem jaz! Sezidaj se, palača iz marmorja, lepša kakor je carjeva!«

In kot bi trenil, se je zgodilo. Zjutraj zagleda car pred svojimi okni novo palačo, vso bleščečo in zlato. Hitro pošlje svoje služabnike, naj poizvedo, kdo v njej stanuje. Ko izve, da njegova hči s svojim možem, sta morala neutegoma k njemu.

»Ha ha, lep ptič si mi ti! Kdo te je pa naučil po morju plavati in palače zidati,« ga je vprašal car.

»Ti si mi že mislil dobro podkuriti, pa ti ni uspelo! Jaz sem pa imel ribico na svoji strani, in na njen ukaz sem razbil sod, v katerega si naju ti dal zabiti.«

In carična se je zasmejala, da so zavenela okna, ter je izpregovorila:

»Pa tudi palačo je sezidal na ribičin ukaz.«

»In kakor hočem, jaz,« je pristavil neumni, ki je bil zdaj kraljev naslednik in bolj pameten od svojih bratov.

Modro je vladal, dolgo živel v miru in zvestobi s carično. Delil je dobrote in podpiral sirote.

Povedal Ivanovič.

Manica:

Koklja in piščanci

Koklja »Čopka« z ljubečim in ponosnim kokotanjem vodi armadico svojih dvajsetih piščančkov po dvorišču. Ali komaj ti »cipkarčki« nekoliko odrastejo, jih gospodinja kar petnajst odproda v mesto. Čopki to seveda ni prav, toda vajena je temu že od prejšnjih let, da že mora biti tako prav kakor uredi gospodinja. Zato se mirno vda in vso svojo skrb in ljubezen tembolj osredotoči okrog ostalih petih piščancev.

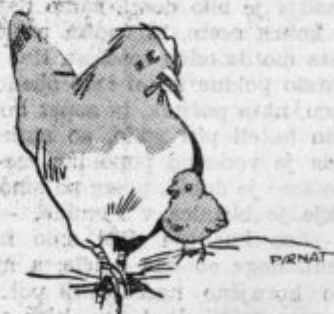
Piščančki kaj hitro prehajajo v male putke, ki postajajo vedno bolj neugnane in razposajene. Primeri se, da se nekoč ves dan potepajo po sosedovem travniku. Ko se potem na večer potuhnjeno priklatio domov, jim vsa zaskrbljena mati Čopka napravi ostro pridigo, ki jo podkrepi s tem, da vsako posebej nekoliko šavsne s svojim ostrim kljunom.

Nespametne putke pa to pravično kazni svoji materi silno zamerijo.

»S kljunom obdelavati se pa ne pusti! Velike smo in tudi pametne dovolj!

Pustimo mater kjer je, me pa pojdimo drugam!«

Ta svoj sklep mlade nepremišljenke izvedejo trije naslednji dan. Le ena izmed

njih je toliko pametna, da se pravočasno premisli in se že na meji domačega vrta zaobrne ter se vrne k materi Čopki. Ostale štiri jo pa odkurijo v svet.

Toda neizkušene sirote kaj hitro strahovito nasedejo. Še tisti dan namreč dobi gospodinja žalostno poročilo, da je eno izmed njenih mladih putk povozil avtomobil, drugo je hudobni deček ranil s kamnom, tretjo je umoril pes, četrta se je pa zaletela v vodo in utonila.

Ko ostala mala putka to čuje, se krčevito stisne k materi Čopki in milo zaprosi:

»Zlata mati, ti si vedno pravična napram svojim otrokom. Zatorej kregaj in kaznuj kolikor hočeš, samo čuvaj in vodi me še vnaprej!«

JUTROVČKI PIŠEJO

Dragi stric Matic! Počitnice preživljam kar doma in sicer v Podlonku. Toda tudi tukaj se lahko zabavam z bratom, ki mu je ime Marko. Ves dan se igrava. Veš, nekaj Ti pa moram priznati: Včasih se tudi pošteno spreva, pa kmalu sva zopet prijatelja. Kadar dežuje, se največkrat skrivava, na jezo očeta in mame. Kmalu bo konec počitnic in zopet se začne šola. To bo lepo! Ker bo kmalu večerja, moram svoje pismo končati s priskrbnimi pozdravi.

**Spazzapan Vida, učenka III. raz.
Podlonk, p. Železniki.**

★

Moj izlet na Jadran. Dragi stric Matic, oprost mi, da se zopet oglasim v tvojem kotičku. Sedaj ti hočem povedati, kako se nam je godilo na poti v Sušak. Povedati pa moram, da smo vso pot prehodili, edino na povratku ne.

S štirimi prijatelji-dijaki, smo se zmednili, da naredimo izlet na Sušak. Lepo smo se pripravili, napolnili nahrbtnike s potrebnim in nepotrebnim, pa smo v ponedeljek startali ob pol 6h, in odšli iz bele Ljubljane proti Rakeku, ki je bil cilj prvega dne. Pot je šla hitro izpod nog, sadja je bilo dosti, samo tista dva dolga konca ceste, ki vodita proti Vrhniku, sta motila našo veselost. Kaj kmalu je nastalo poldne in mi smo obedovali v Logatcu, nato počitek, in zopet hoja. Ko pa smo hoteli piti vodo, so nam povedali, da je vodovod popoldne zaprt. Pa vseeno smo jo dobili, poleg pa smo vprašali, kje je bližnica v Planino, — Črez Laze — se imenuje. Bili smo že bolj utrujeni, noge so nas bolele, a mi smo vseeno korajžno nadaljevali pot. Okoli štirih smo prišli do Unca, kjer smo se kopali, kar je zelo dobro vplivalo na naše telo. In tu smo zopet zvedeli za bližnjico na Rakek. Šli smo v hrib, nato po ravnem, nato dol in bili smo na Rakeku, kjer smo prenočili pri Arborju. Tam so nam skuhali kavo, in dobili smo mleko, salamo in kruh.

Zjutraj ob sedmih smo vstali in jo mahnili po bližnjici proti Cerknici. Nato pa se je pot vlekla, no, za nas je bila

pravi pekel. Znojili smo se do Starega trga in še eno ali dve uri ven. Nato smo srečno naleteli na voznika, ki nas je pripeljal do križišča Čabar-Gerovo. Mahnili smo jo v Gerovo, in tu smo prvič zašli. Zamujeni čas pa smo nadomestili z bližnicami. Nato so pa prišle vice, to se pravi oni strašni prašni klanci, ki vodijo v Gerovo. Prikazal se je še velik ovinek in pred seboj smo imeli cilj drugega dne. Tu smo našli nekega gostoljubnega Hrvata, pri katerem smo prenočili. Povedal nam je tudi pot, — prečni put — črez Platak. Tu v Gerovem smo videli polno belih šatorov, vojaško taborišče, v ozadju pa še nedograjene palače, vojašnice.

Ponoči je deževalo in še drugi dan dopoldan. Opoldne je dež ponehal in mi smo se poslovili, ter odšli v hribe, kjer tri ure daleč ni nobene hiše. Na eni strani je bil Risnjak, na drugi pa Snježnjak. Mogočna burja nas je hladila. Ko smo prišli v višino 1127 m so se valile mogočne megle preko nas. Bil sem pred tovariši. Obrnil sem se in sem videl hitečega tovariša, ki se je prikazoval in izginjal. Veter pa mi je bril okoli ušes... Potem je prišel pravi pekel! Dež se je ulil, veter, kraška burja, toča, vse to nam je padalo v obraz... Steza je postala hudournik. Burja nas je premetavala. Videli smo samo par korakov pred seboj in dež je lil z vedno večjo silo. Tekli smo gotovo eno uro. Vdirali smo se do kolen, klecali, padali, omahovali, vpili. Voda nam je tekla po obrazu, po obleki, bili smo premočeni do kože, četudi smo imeli dežne plašče. Tekli smo celo uro, ko smo opazili Platak, dve hiši. Prišli smo tja: »Šta hočete? Zginite, nemojte govoriti, zginite!« — To je bil njihov pozdrav, a mi smo bili premočeni do kože... Dobili smo tri Slovence, ki so nam skuhali polento in pri njihovem ognju smo se malo posušili. Še isti dan smo se napotili proti Trsat-Sušaku. Iz sela Kamenjaka smo že videli morje, zeleno ravnino... Nato Grobničko polje, Cavlje, burja, Lujizina cesta, Trsat, Sušak, Rečina, pomol, ladje, galebi. Lahko

bi še mnogo videli, a nagajal nam je dež in ... blagajna. Za kosilo smo imeli grozdje, 2 Din kg. Noč smo prespali 12 km od Sušaka, na listju. Nato klanci, Lujizina cesta, Delnice, Brod, Kulpa, in bili smo v dravski banovini. Srce nam je poskakovalo od veselja, do enajstih ponoči smo hodili, in noč smo prespali pri Slovencih tri ure oddaljeni od Kočevja. Bili smo utrjeni. Hodili smo počasi, prišli smo v Kočevje. »Gospa, kje je pa kolodvor?« smo vprašali neko ženo. Odgovor: »Ich nicht verstest slowenisch!« — Pa smo poiskovali z našo nemščino: »Stacion« — »Tam, tam...« — In pokazala nam je postajno postopje. Vprašali smo, koliko stane vožnja. 24 Din. In opoldne smo se odpeljali in dospeli točno ob treh na lj. gl. kolodvor. Prinesli smo dobre in slabe vtise, suho denarnico in vlažno obleko s seboj...

**Roman Viktor, dijak
Ljubljana, Tyrševa c. 50.**

Dragi stric Matic! Letos nisem v počitnicah nikamor šel. Samo enkrat me je vzel stric s seboj v Ljubljano a zvečer sem bil spet doma. V Ljubljani še nisem bil nikoli poprej. Peljal me je na grad, ogledal sem si tudi nebotičnik in krasni park Tivoli. S cestno železnico sem se peljal skozi Ljubljano in stric mi je tudi pokazal gimnazijo, kamor bom začel drugo leto hoditi. Tik pred odhodom iz Ljubljane me je peljal stric v slaščičarno Petriček, kjer sem se najedel sladkih tort. Tam mi je bilo najbolj všeč. Prihdnjič, ko pridem spet v Ljubljano, bom tudi Tebe obiskal, dragi stric Matic. Dotlej Te pa lepo pozdravlja

**Jože Klemenc, uč. IV. razr.
v Bohinjski Bistrici**

Dragi stric Matic! Dovoli mi, da Ti tudi jaz enkrat pišem iz naše prelepe Notranjske. Letos sta mi ata in mama obljubila, me pošljeta na Gorenjsko, če bom prinesel lepo izpričevalo domov. Pripomniti moram, da smo bili svoječasno na Gorenjskem, kjer je bil ata v službi in smo tukaj v Cerknici šele dobro leto dni. Lahko si misliš, stric, da sem se na vso moč potrudil, da bi potem spet enkrat videl svojo ljubo Gorenjsko. Koncem šolskega leta sem prinesel odlično izpričevalo domov. Starši so obljubo izpolnili in sem jo mahnil lepega dne kar sam z železnico

na Gorenjsko k botru v Lesce. V Lescah se mi je imenitno godilo. Tu sem videl dosti letoviščarjev, ki so se vozili na Bled ali pa iz Bleda. Enkrat sem celo videl našega mladega kralja Petra II., princa Tomislava in Andreja in kraljico mater. A Tebe, dragi striček, nisem nikjer na Gorenjskem videl, menda nimaš denarja ali časa, da bi šel na počitnice. Z botrčkovim fantkom sem se hodil kopat v novo kopališče v Radovljico. Torej vidiš, da sem videl dosti lepih krajev naše domovine. Na žalost je čas počitnic kar prehitro minil. Mama me je prišla iskat in moral sem spet domov. Težko sem se odločil od botrčka, od Gorenjske in njenih lepih gora. Drugo leto, pravi ata, če bom priden, pojdem s stražarji na morje — sem namreč pri Pomladku Jadranske straže. Če objaviš ta spis, potem vzamem tudi Tebe s seboj na morje, da mi boš tolmačil razne zanimivosti Jadrana. Torej na svidenje prihodnje leto na Jadranu!

**Jožef Zakonjšek, uč. V. razr.
višje nar. šole v Cerknici**

Žaba - regljača. Vzemi 13 cm dolgo in 2 cm široko močno lepenko, zavij jo v kolesček ter oba konca zalepi ali pritrdi z dvema šivoma tako, da dobiš mali obod. Eno odprtino tega oboda prelepi s kožico prašičjega mehurja. Nato vzemi kar moči dolgo konjsko žimo in jo prepogni, da prideta oba konca skupaj. Skozi napeto kožico iz prašičjega mehurja potegni žimo in napravi na zunanjem delu zanko. Zanko rahlo pritrdi na 20 cm dolgo tenko paličico. Preden pritrdiš zanko na paličico, moraš konec te paličice nadrgniti z voskom, da bo kolikor mogoče gladka. Gladka mora biti zato, da se bo zanka čim laže vrtela. Če boš zdaj gibal paličico v roki, se bo začel obod na žimi vrteti okoli paličice, in tako dobiš glas, ki je prav podoben glasu žabe-regljače. (Glej sliko.)

**Boris Müller, uč. III. razr.
v Bohinjski Bistrici.**

REŠITEV POSETNICE I.

Slikar in pleskar.

REŠITEV POSETNICE II.

Klobasičar.

REŠITEV POSETNICE III.

Geometrova žena.

Za bistre glavice

- 1.) Kako se imenuje najznamenitejšje zdravilišče v Dravski banovini?
- 2.) Kako se imenuje najvišja gora v okolici Rogaške Slatine in kako visoka je?
- 3.) V katero reko se izteka Savinja?
- 4.) V katero reko se izteka Sava?
- 5.) V katero reko se izteka Kolpa?
- 6.) Kdaj je izšla prva slovenska knjiga in kdo jo je spisal?
- 7.) V katerem mestu Jugoslavije imajo najznamenitejši živalski vrt?
- 8.) Kako se imenuje predsednik češkoslovaške republike?
- 9.) Kako se imenuje predsednik Združenih držav?
- 10.) Kdo je bil prvi slovenski pesnik?

Diamant

Vodoravno: 1. obrtnik; 2. letni čas; 3. del živalskega telesa.

Navpično: 3. del živalskega telesa; 4. letni čas; 5. obrtnik.

Mamica:

Stava

Na potu tam za vasjo se igrajo otroci in gradijo iz blata razne »umetnije«.

»Zdaj hočem napraviti prav tako ponosno poslopje kot je naša šola,« pravi Francek in zgrabi polno prgišče cestnega blata.

»Pusti no še meni nekaj malte,« mu zakliče Danče, »boš videl, kako lepo cerkev bom sezidal jaz. Imela bo kar dva zvonika!«

Medtem, ko omenjena dva pričrenjata z »zidanjem,« stoji šegavi Korle ob strani, tišči roki v žepih in reče nekam prezirljivo:

»Da se vama le ljubi packati s tem blatom! Sva pamidva s sosedovo Evico že drugačna korenjaka. nama ni treba nikakega blata. Da se le sprimeva, pa je že tu, ne samo šola ali cerkev, nego celo naše priljubljeno letovišče Krajevica.«

Navzoči otroci neverjetno zmajejo z glavicami. Korle pa reče:

»Kar sem rekel, pri tem vztrajam. Hočete staviti?«

»Pa stavimo!«

»Za tri debele bunke?«

»Dobro! Velja!«

Navihani Korle je dobil stavo in se-eda vse tovariše pošteno obunkal.

Kaj mislite, Jutrovčki, kako je to napravil...?«

Danilo Gorinšek:

OPOLDANSKI ZVON

Opoldanski zvon zakliče:
S travnikov brž, z njiv in polj
več kosila mu pritiče,
kdor se trudil je najbolj!
Opoldanski zvon tolaži:
Lačen blodiš sred polja
— Bog nikogar ne sovraži,
tudi tebi kruha da!
Opoldanski zvon je vera:
kruha stradati nam ni;
kdor ima ga, bodi srečen,
— lačnemu ga Bog deli.

Danilo Gorinšek:

JESENSKA

Sad je zrel in se košati
ves kipeč in zdrav,
skoro treba bo že brati —
gre jesen z daljav.
Sad je zrel in ves se smeje
vabi k sebi v vas,
zdaj utrgaj izpod veje,
dokler je še čas!
Sad je zrel in čaka tebe,
ki si ga želiš,
skoro zima bo pozebe —
več ga ne dobiš!

Manko G.:

To noč...

To noč so zvezde vse srebrne
in mir nebeški v polju plava
in mesečina kakor v sanjah
tam daleč, daleč tava.
Da k meni mesečina tiha
prav vsa se bela bi zgrnila
in z duše bi bolesti črne
in misli žalostne izpila.
Da vsaj bi zvezdica blesteča
se toplo, sladko nasmehnila
in solze bi v očeh mi trudnih
do jutra s smehom posušila.

Manko G.:

Čri, čri...

Čri, čri, grozdje zlato zori,
sladko smehlja se gorica,
v bisernem solncu, škrlatu,
svetla blestijo ji lica.
Čri, čri, vse dolge večere
pesem se čričkov preliva
v traje in brajde, med listje —
v grabicah sanja in sniva.
Čri, čri še v jutru blestečem
rajaajo godci neugnani,
s smehom poljubljajo solnce
v zlati in sinji poljani,